

УДК 005.2+338.24

КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЕКТАХ

© Р. Ф. Сільченко

Представлено аналіз концепції удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікаційному процесі, що реалізується завдяки інформаційно-комунікативним технологіям, які сприяють становленню нової інформаційної інфраструктури. Мета- розробка концепція удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікаційному процесі. Методи – системний, структурно-функціональний та синергетичний методи і підходи, що дозволили створити концепцію удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікативному просторі. Виявлено понятійно-категоріальний апарат термінів - управління комунікаціями, комунікація, інформація, інформаційна інфраструктура, що складають концепцію. Розроблено наряду удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікаційному процесі та деякі практичні рекомендації щодо їх удосконалення.

Ключові слова: управління комунікаціями, комунікація, інформація, інформаційна інфраструктура

Постановка проблеми і мета наукового дослідження. Актуальність теми дослідження.

Удосконалення управління комунікаціями інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектів нерозривно пов'язано з підвищенням ролі у суспільстві інформаційних технологій. Інформативно-комунікативні процеси, що об'єднують суспільство на всіх рівнях, пронизують Інтернет-середовище, транслюють соціально значиму інформацію, здійснюють істотний вплив на розвиток інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектів, постільки процес глобалізації розширює сучасні уявлення про суть і моделі комунікації в суспільстві; Інтернет як нову нелінійну комунікативну систему; дозволяє глибоко пізнати соціальні наслідки комунікаційного процесу. Належить визнати, що інтелектуально-технологічні схеми ведуть до принципово нового стану широкомасштабного доступу до Інтернет – до глобального гіперінтелекту (індустрії даних і знань).

Мета: розробка концепція удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікаційних проектах.

Обговорення проблеми.

Для розвитку інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектів важливим є комп'ютеризація, яка створює сучасну технологічну основу становлення і розвитку інформаційно-комунікативного процесу в складній відкритій системі, у якій інформатика і володіння ЕОМ. В контексті постнекласичної методології істотною проблемою удосконалення управління комунікаціями інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектів є вирішення проблем комунікаційної ентропії [1]. Стрімке розповсюдження

інформації, глобалізація комунікативного простору, перехід до нової електронної культури впливають на специфіку спілкування, форми зв'язку, характер ціннісно-світоглядних установок. Сформулюємо основні особливості та принципи цієї концепції. Для розвитку інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектів важливе значення має: 1) пояснення природи соціальної комунікації; 2) аналіз особливостей суб'єкт-об'єктних відносин в комунікативному процесі; 3) визначення комунікації як процесу передачі соціально та індивідуально значущої інформації за допомогою різних комунікативних засобів; 4) дослідження характеру трансформації комунікативних відносин під впливом процесу глобалізації і розвитку інформаційних технологій; 5) розширення змісту понять «простір», «час», «реальність» під впливом нових комп'ютерних технологій та Інтернет; 6) виявлення розуміння сприйняття часу і реальності («віртуальна реальність»); 7) обґрунтування специфіки функціонування моделей комунікації, смислоутворення, інтерпретації і розуміння текстів; 8) ускладнення як тексту, так і контексту комунікації під впливом глобалізації і появи нових комунікативних технологій; 9) виявлення етапів становлення і розвитку комунікативних медіа-засобів, причин появи нових якісно нових форм комунікації і способів взаємодії; 10) врахування нелінійності передачі смислів, сценаріїв, інтерпретації і тлумачення інформації, що передається у процесі комунікативної взаємодії. Інформаційно-комунікаційні та соціокомунікаційні проекти радикально змінюють суспільні зв'язки, інформаційний обмін, ступінь відкритості, якість і кількість діалогових форм спілкування людей, соціальних груп, структур, якість нашого життя. Комунікації самого різного роду, набуваючи мережний характер, істотно видозмінюють зворотний зв'язок між населенням, місцевими спільнотами, громадами, а в цілому сприяє формуванню глобального інформаційного суспільства [2;3]. Удосконалення управління комунікаціями в інформаційно-комунікаційних та соціокомунікаційних проектах спирається на найвагоміші організаційні принципи: 1) єдність всіх ланок управлінської вертикалі незалежно від їх інституційної належності; 2) субординацію і координацію компетенцій суб'єктів управлінського партнерства; 3) паритет інтересів центральних, регіональних і територіальних органів влади; 4) баланс управлінських сил в умовах координаційної міжорганізаційної взаємодії; 4) єдність інформаційного простору у рамках управлінського партнерства. Коли мова заходить про комунікаційну діяльність в контексті інформаційно-комунікативного процесу, то остання являє собою не тільки ланцюг послідовних комунікаційних дій (операцій), а єдність комунікаційних і некомунікаційних актів, і, навпаки, будь-яка не комунікаційна діяльність включає себе структуру комунікаційної дії. Отже, управління проектами - це один з найбільш ефективних напрямів сприяння розвитку проектно-орієнтованого бізнесу в умовах ринку, підвищення якості життя, надання нової якості послуг населенню та його залучення до трудової участі у розбудові інформаційного суспільства, а саме формування

розумного, інтелектуального, технологічного суспільства, що базується на інформаційно-комунікативних технологіях [4;5].

В сучасних умовах глобалізації менеджмент проектів (МП, УП) отримав визнання в усьому світі, став модним напрямком у ринковій економіці багатьох країн розвинутого світу. Методологія і засоби менеджменту проектів широко використовується в усіх сферах цілеспрямованої і проектно-управлінської діяльності. За останні 30 років управління проектами сформувалося як нова культура управлінської діяльності і став своєрідним містком у цивілізованому бізнесі і діловій співпраці країн різних континентів, з різною історією розвитку, традиціями, економікою і культурою. Зараз вже важко назвати хоча б один проект світового значення, який здійснювався б поза рамками теоретико-прикладних аспектів ефективного управління менеджменту проектів. Важко назвати хоча б одну відому у світі компанію, яка б не використовувала б у своїй практиці методи і засоби менеджменту проектів. На сьогодні управління проектами – це визнана у всьому світі методологія вирішення організаційно-технічних проблем, філософія керівництва проектами. Умови ринку стають більш вибагливими, підвищуються темпи змін, що відбуваються тощо. Управління проектами – це процес управління командою, ресурсами проекту за допомогою спеціальних методів та прийомів з метою успішного здійснення поставленої цілі. Ефективність проекту характеризується системою показників, які виражають співвідношення вигід і витрат проекту з погляду його учасників. Виділяють такі показники ефективності проекту: показники комерційної ефективності, які враховують фінансові наслідки реалізації проекту для його безпосередніх учасників; показники економічної ефективності, які враховують народногосподарські вигоди й витрати проекту, включаючи оцінку екологічних та соціальних наслідків, і допускають грошовий вимір, що відображає фінансові наслідки здійснення проекту для державного та місцевого бюджетів [6;7]. Приведемо приклад: з 1993 по 1998 рр. у державі Катар на березі Персидської бухти японською компанією Chiyoda при участі приблизно 2 тисяч компаній-співвиконавців з більше чим 50 країн світу був побудований завод з виробництва зжиженого газу і морський термінал з його обслуговування (Qatargas LNG Plant). Бюджет проекту складав порядку 1,7 млрд. доларів. Проект здійснювався з застосуванням професійного управління і сучасних інформаційних технологій, включаючи телекомунікації через супутник Intel Sat і глобальної мережі Інтернет: Electronic Data Management System (EDMS), Global Communication System, Project Material Management System, New Project Management Tools, Project IT. На інжинірингові та управлінські роботи було затрачено біля 40% бюджету проекту. Завод був спроектований за допомогою: 1) трьохвимірної системи автоматизації проектування; 2) побудований в комп'ютері на віртуальній будівельній площадці; 3) при цьому була випробувана комп'ютерна технологія і організація будівельно-монтажних робіт. Після цього було проведено комплексне випробування віртуального заводу, внесені відповідні корективи в проект і видані до друку необхідна проектно-кошторисна документація і матеріали по управлінню цим проектом,

включаючи контракти, плани, графіки, специфікації, комплексні постачання. І після того, як вся робота на комп'ютерах була закінчена, приступили до робіт на будівельній площадці. В результаті скрупульозного пророблення проекту, організаційно-технологічної підготовки створення підприємства, комплексного планування робіт, безперервного моніторингу прогресу проекту і контролю його основних параметрів, а також своєчасного прийняття рішень по вирішенню проблем, які виникають, і небажаних відхилень від встановлених показників, проект, який здійснювався в тяжких умовах аравійської пустелі при повній відсутності місцевих кадрів (у пік будівельних робіт на площадці було зайнято до 9 тисяч чоловік) вдалося успішно завершити роботу з необхідною якістю. Економія встановленого бюджету склала 11%, проект був реалізований на 8 місяців раніше передбаченого строку. У 1999р. цей проект отримав номінацію Project Management Institute, USA як проект року. До недавнього часу у вітчизняній практиці з поняттям «проект» пов'язувалося уявлення про комплект проектно-кошторисної документації щодо створення будинків, споруд, технічних установок. У професійному управлінні проектами з поняттям «проекту» пов'язується процес здійснення комплексу цілеспрямованих заходів по створенню нового продукту чи послуг у рамках встановленого бюджету, часу і якості [8]. При цьому процес розділяється на дві складові проектного чи продуктово-орієнтованого процесу, направленої власне на створення продукту чи послуги, що розповсюджується на всі види людської діяльності – від створення книги до освоєння космосу. Проектно-орієнтований підхід, що тисячоліттями використовується в інженерній справі чи техніці, перенесений на організаційні, економічні, соціальні чи інші проекти у нетрадиційних сферах, приводить до колосальних успіхів. Багатоманітні замисли, заходи, плани у цих не інженерних сферах також слід розглядати як проекти і застосовувати до них проектно-орієнтовану технологію: чітко визначати цілі, результати проекту, склад робіт, враховувати зв'язки і вплив на проект оточуючого середовища і багаточисленних учасників проекту і виводити обґрунтовані розрахунки реалізації проектів. Такий підхід дозволяє не тільки зрозуміти, але й повинні визначити, які ми хочемо отримати результати, які кадри та ресурси необхідні, у які терміни ми прагнемо отримати результат і скільки це буде обходитися. Таким чином, з нечітких, несистемних бажань у сфері різних соціальних, економічних та організаційних перетворень за допомогою проектно-орієнтованого підходу можна перейти до обґрунтованих, розрахованих і забезпечених реаліями параметрам проекту, який можна реалізувати як ефективний проект в інженерній справі чи техніці. Самоочевидне, що у цьому випадку ефективність такого роду цілеспрямованої діяльності менеджменту проектами зростає у декілька раз. Професійний менеджмент проектами у сучасному уявленні пов'язують з творчою діяльністю з керівництва і координації людських і матеріальних ресурсів на протязі життєвого циклу проекту шляхом застосування сучасних методів і технологій управління для досягнення результату щодо складу і об'єму робіт, їх вартості, задоволення очікувань учасників проекту. Основна ідея технології професійного

менеджменту проектами і програмами чітко визначити цілі, склад робіт, розподілити відповідальність і ресурси, запланувати всі види робіт з врахуванням ризиків і можливостей, постійно контролювати ситуацію і своєчасно реагувати на зміни і відхилення для досягнення цілей проекту у рамках встановленого часу, бюджету і якості. В основі цієї технології лежить комп'ютерне уявлення проекту як динамічної моделі комплексу робіт з визначенням розрахункових і прогнозованих характеристик і показників проекту.

Таким чином, з нечітких, несистемних бажань у сфері різних соціальних, економічних та організаційних перетворень за допомогою проектно-орієнтованого підходу можна перейти до обґрунтованих, розрахованих і забезпечених реаліями параметрам проекту, який можна реалізувати як ефективний проект в інженерній справі чи техніці. Самоочевидне, що у цьому випадку ефективність такого роду цілеспрямованої діяльності менеджменту проектами зростає у декілька раз. Професійний менеджмент проектами у сучасному уявленні пов'язують з творчою діяльністю з керівництва і координації людських і матеріальних ресурсів на протязі життєвого циклу проекту шляхом застосування сучасних методів і технологій управління для досягнення результату щодо складу і об'єму робіт, їх вартості, задоволення очікувань учасників проекту. Основна ідея технології професійного менеджменту проектами і програмами чітко визначити цілі, склад робіт, розподілити відповідальність і ресурси, запланувати всі види робіт з врахуванням ризиків і можливостей, постійно контролювати ситуацію і своєчасно реагувати на зміни і відхилення для досягнення цілей проекту у рамках встановленого часу, бюджету і якості. В основі цієї технології лежить комп'ютерне уявлення проекту як динамічної моделі комплексу робіт з визначенням розрахункових і прогнозованих характеристик і показників проекту. Ефективність концепції УП залежить в основному від проектно-орієнтованого бізнесу, який в недостатній мірі представляє собою невикористаний ресурс в Україні [9;10;11;12]. Це бізнес, результати якого надаються споживачу у вигляді реалізованих проектів і програм, метою яких є створення продуктів і надання різноманітних послуг. Цей бізнес являє собою виробничу систему, на вході якої замовлення, контракти, угоди, договори, кожний з яких реалізується як програма чи проект, а на виході представляє створені продукти чи послуги. До проектно-орієнтованого бізнесу відносяться: вся інноваційна, інвестиційна сфери, одиничне і малосерійне виробництво, консалтинг, інжиніринг. Професійний менеджмент проектами особливо актуальний для таких галузей, в яких суттєву частку складає проектно-орієнтований бізнес. Це енергетика, нафтогазова промисловість, металургійна промисловість, велике машинобудування, аерокосмонавтика, транспортні комунікації, телекомунікації, інвестиційно-будівельна сфера, банківська справа, фінанси і страхування, інформаційні технології, перероблювана промисловість, автомобілебудування, фармацевтика, сфера торгівлі і обслуговування, науково-дослідна та інноваційна діяльність, а також державне управління на всіх рівнях,

професійні послуги, управлінське консультування. Розвиток концептуальних підходів до управління сучасними складними системами. Інноваційні інформаційно-технологічні проекти відіграють у сучасній економіці виключно важливу роль, так як являються свого роду локомотивами чи каталізаторами інноваційного розвитку багатьох галузей світового і вітчизняного господарства.

Список використаних джерел

1. Бушуєв С. Д. *Современные подходы к развитию методологий управления проектами.* / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва // *Управління проектами та розвиток виробництва* : зб. наук. пр. / під ред. В. А. Рача. – 2005.– № 1(13). – С. 5 – 19.
2. Воронкова В. Г. *Теоретичні і праксеологічні засади формування концепції менеджменту проектів як ефективного ресурсу ринкової економіки* / В. Г. Воронкова // *Збірник наукових праць «Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії».* - Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2013.- Вип.55. - С.19-32.
3. Тесленко П.А. *Эволюционно-синергетическая парадигма управления проектами* / П. А. Тесленко // *Технологический аудит и резервы производства / Спецвыпуск, Материалы МНК «Наукова періодика слов'янських країн в умовах глобалізації».* Частина 1. – Харьков.- «Технологический центр», 2012.-№4/2 (6).- С. 9-10.
4. *Управління проектами: вітчизняний і зарубіжний досвід* / Під ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Алли Двігун, Олександра Сосніна, Alfredas Chmieliauskas, Erika Vaiginiene, Austeja Pilkaite, Vaidotas Viliunas : [монографія]. - Миколаїв 2015.- 354 с.
5. Шляга О. В. *Управління проектами: навч.-метод. посібник для студентів ЗДІА екон. спец. ден. та заоч. форм навчання* / О. В. Шляга ; ЗДІА. - Запоріжжя: ЗДІА, 2010. - 215 с.
6. Воронкова В. Г. *Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри): [Монографія]* / В. Г. Воронкова. – Запоріжжя : РВВ ЗДІА, 2008. - 254 с.
7. Воронкова В. Г. *Філософія розвитку сучасного суспільства: теоретико-методологічний контекст: [Монографія]* / В. Г. Воронкова.- Запоріжжя : РВВ ЗДІА, 2012. - 262с.
8. Voronkova Valentina. *The Formation of the Concept of Noosphere Development of Modern Society in the Conditions of Information Society.* / «Philosophy and Cosmology», Vol. 16.- Kyiv : ISPC, 2016. – P. 179-191.
9. Voronkova Valentina, Maksimenyuk Marina, Nikitenko Vitalina. *Humanistic Management in the Context of Philosophic Anthropology: Human Dimension.* / «Intellectual Archive», Vol. 5, No. 1. - Ontario, Kanada, 2016. – P.37-48.
10. *Глобалистика : Международный междисциплинарный энциклопедический словарь* / Гл. ред. И. И. Мазур; А. Н. Чумаков.- М. - СПб.- Н.-Й.: ИЦ «Эмма», ИД «Путер», 2006.- 1160 с.
11. Гапоненко А. Л., Орлова Т. М. *Управление знаниями. Как превратить знания в капитал* / А. Л. Гапоненко, Т. М. Орлова. – М. : Эксмо, 2008, – 400 с.
12. Кивлюк О. П. *Освітня культура інформаційного суспільства в контексті глобалізаційної реальності* / О. П. Кивлюк // *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії* : [зб.наук.пр.] – Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2016. - випуск №67. - С.225 - 232.

REFERENCES

1. Bushuyev S. D. *Modern podhody k razvitiu metodologij control project.* / S. D. Bushuyev, N.S.. Bušueva // *Project management and production development : Col. Sciences.* /Ed. V.A. Racha. Odessa: 2005. Issue 1 (13). Pp. 5-19.
2. Voronkova V.G. *Ttheoretical and prakseologični principles of forming the concept of project management as effective resource market economy* / V.G. Voronkova // *Collection of scientific works "Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy"* Zaporozhye: RVV ZDIA, Issue 55. 2013. Pp. 19-32.
3. Teslenko P. A. *Èvolucionno-sinergetičeskaâ project management paradigm/PA. .. Teslenko//Tehnologičeskij audit s rezervy production/Specvyypusk, proc. of the MNE "Scientific periodicals of the Slavic countries in a globalized world." Part 1. - Kharkov-"Tehnologičeskji Center", 2012.- No. 4/2 (6).Pp. 9-10.*
4. *Project Management: domestic and foreign experience* / ed. Sergey Chernov, Valentina Voronkova, Alla Dvìgun, Alexandra Sosnina, Alfredas Chmieliauskas, Erika Vaiginienė, Vaidotas Austeja Viliunas, Pilkaite: [monograph]. -Nikolaev 2015-354 s.
5. Šlâga O. V. *Management: textbook-method. a guide for students of ZDIA economic. specials. Dan. and zaoch. forms of education* / O. Šlâga; ZDIA. -Zaporozhye: ZDIA, 2010. -215s.
6. Voronkova V. G. *Philosophy of humanistic management (socio-anthropological dimensions): [Monograph]* / V. G. Voronkova. – Zaporizhzhya : RVV ZDIA, 2008. - 254 s.
7. Voronkova V. G. *Philosophy the development of modern society : theoretical and methodological context : [Monograph]* / V.G. Voronkova. – Zaporizhzhya : RVV ZDIA, 2012. - 262 s.
8. Voronkova Valentina. *The Formation of the Concept of Noosphere Development of Modern Society in the Conditions of Information Society* / «Philosophy and Cosmology», Vol. 16.- Kyiv : ISPC, 2016. – Pp. 179-191.
9. Voronkova Valentina, Maksimenyuk Marina, Nikitenko Vitalina. *Humanistic Management in the Context of Philosophic Anthropology: Human Dimension.* / «Intellectual Archive», Vol. 5, No. 1. - Ontario, Kanada, 2016. – P. 37-48.
10. *Globalistika: International meždyscyplinaryj ènciklopedičeskij 2012* / Hl. Ed. S. S. Mazur; A. N. Chumakov / M.-St. Petersburg.: IC "Èmma", ID, "Peter", 2006. -1160 s.
11. Gaponenko A. L., Orlova T. M. *Control znaniâmi. How to prevratit' znaniâ in 2006* / A.L. Gaponenko, T.M. Orlova. – M.: Èksmo, 2008, 400 s.
12. Kyvliuk O. P. *Education kul'utra information society in the context of the reality of globalizacijnoi* / O. P. Kyvliuk // *Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy : [GS Sciences etc.]* – Zaporizhzhya : publishing ZDIA, 2016. - Issue 67. – Pp. 225-232.

СИЛЬЧЕНКО Р.Ф. - магистрант кафедри менеджмента організації та управління проектами, Запорізька державна інженерна академія (Запоріжжє, Україна) E-mail: silchenkoroman79@gmail.com

КОНЦЕПЦИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ КОММУНИКАЦИЯМИ В ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ПРОЕКТАХ

Представлен анализ концепции усовершенствования управления коммуникациями в информационно-коммуникационном процессе, который реализуется благодаря информационно-коммуникативным технологиям, которые содействуют становлению новой

информационной инфраструктуры. Цель – разработка концепции усовершенствования коммуникациями в информационно-коммуникационном процессе. Методы – системный, структурно-функциональный и синергетический, которые позволили создать концепцию усовершенствования коммуникациями в информационно-коммуникативном пространстве. Раскрыт понятийно-категориальный аппарат терминов – управление коммуникациями, информация, информационная инфраструктура, которые составляют концепцию. Разработаны направления усовершенствования управления коммуникациями в информационно-коммуникационном процессе и некоторые практические рекомендации относительно их реализации..

Ключевые слова: *управление коммуникациями, коммуникация, информация, информационная инфраструктура*

SILCHENKO, ROMAN - Graduate Student of the Department of Management Organizations and Project Management, Zaporozhye State Engineering Academy (Zaporizhzhya, Ukraine) e-mail: silchenkoroman79@gmail.com

CONCEPT OF COMMUNICATION MANAGEMENT IN INFORMATION AND COMMUNICATION PROJECTS

The analysis of the concept of improving the management of communications in the information and communication process, implemented through information and communication technologies that contribute to the formation of the new infrastructure is given. Purpose is to develop the concept of improving the management of communications in the information and communication process. Used methods are systematic, structural and functional synergy that helped to create the concept of improving the management of communications in the information and communication space. The concepts and categories of the terms - communication management, communication, information, information infrastructure that make the concept of management communications are revealed. Conclusion: The areas of improving communication management in information-communication process and some practical recommendations for their improvement are developed.

Keywords: *communication management, communication, information, information infrastructure*

*Рекомендовано до публікації д-р філос.наук, проф. Воронковою В.Г.
Дата надходження рукопису 15.01.2017 р.*